

32004R0549

31.3.2004.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 96/1

UREDBA (EZ) br. 549/2004 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
od 10. ožujka 2004.
o utvrđivanju okvira za stvaranje jedinstvenog europskog neba
(Okvirna uredba)
(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 80. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Komisije ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽³⁾,

u skladu s postupkom utvrđenim u članku 251. Ugovora ⁽⁴⁾, u svjetlu zajedničkog teksta koji je 11. prosinca 2003. odobrio Odbor za mirenje,

budući da:

(1) Provedba zajedničke prometne politike zahtijeva učinkovit sustav zračnog prometa koji omogućuje sigurno i redovito pružanje usluga u zračnom prometu, a time olakšava slobodno kretanje robe, osoba i usluga.

⁽¹⁾ SL C 103 E, 30.4.2002., str. 1.

⁽²⁾ SL C 241, 7.10.2002., str. 24.

⁽³⁾ SL C 278, 14.11.2002., str. 13.

⁽⁴⁾ Mišljenje Europskog parlamenta od 3. rujna 2002. (SL C 272 E, 13.11.2003., str. 296.), Zajedničko stajalište Vijeća od 18. ožujka 2003. (SL C 129 E, 3.6.2003., str. 1.) i Stajalište Europskog parlamenta od 3. srpnja 2003. (još nije objavljeno u Službenom listu). Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 29. siječnja 2004. i Odluka Vijeća od 2. veljače 2004.

(2) Na izvanrednom sastanku održanom 23. i 24. ožujka 2000. u Lisabonu Europsko vijeće je pozvalo Komisiju da iznese prijedloge o upravljanju zračnim prostorom, o kontroli zračnog prometa i upravljanju protokom zračnog prometa na temelju rada Skupine na visokoj razini za jedinstveno europsko nebo koju je osnovala Komisija. Ta Skupina, uglavnom sastavljena od civilnih i vojnih zrakoplovnih vlasti u državama članicama, svoje je izvješće dostavila u studenome 2000.

(3) Neometano djelovanje sustava zračnog prometa zahtijeva dosljednu, visoku razinu sigurnosti usluga u zračnoj plovidbi koja omogućuje optimalno korištenje europskog zračnog prostora, kao i dosljednu, visoku razinu sigurnosti zračnog prijevoza u skladu s obvezom pružanja usluga u zračnoj plovidbi koja je od općeg interesa, uključujući obveze javne službe. Zato se pružanje usluga mora provoditi u skladu s najvišim standardima odgovornosti i stručnosti.

(4) Inicijativu za uvođenje jedinstvenog europskog neba treba razvijati u skladu s obvezama koje proizlaze iz članstva Zajednice i država članica u Eurocontrolu, kao i s načelima utvrđenima Čikaškom konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944.

(5) Odluke koje se odnose na sadržaj, opseg ili izvođenje vojnih operacija i obuke ne spadaju u područje nadležnosti Zajednice.

(6) Države članice donijele su opću izjavu o vojnim pitanjima povezanim s jedinstvenim europskim nebom ⁽⁵⁾. Prema toj izjavi, države članice trebale bi posebno unaprijediti civilno-vojnu suradnju i, ako i u mjeri u kojoj to sve dotične države članice smatraju potrebnim,

⁽⁵⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 9.

- olakšati suradnju između njihovih oružanih snaga u pogledu svih pitanja u vezi s upravljanjem zračnim prometom.
- (7) Zračni prostor predstavlja ograničen resurs čija je optimalna i učinkovita upotreba moguća samo ako se u obzir uzmu zahtjevi svih korisnika i ako se, prema potrebi, osigura njihova zastupljenost tijekom cijelog postupka razvoja jedinstvenog europskog neba, kao i postupka odlučivanja i provedbe, uključujući Odbor za jedinstveno nebo.
- (8) Zbog svih tih razloga te s ciljem proširenja jedinstvenog europskog neba na što veći broj europskih država, Zajednica bi trebala, uzimajući u obzir razvoj unutar Eurocontrola, utvrditi zajedničke ciljeve i akcijski program kojima bi mobilizirala nastojanja Zajednice, država članica i različitih gospodarskih interesnih skupina kako bi se stvorio cjelovitiji operativni zračni prostor: jedinstveno europsko nebo.
- (9) Kada države članice poduzimaju mjere za osiguranje sukladnosti sa zahtjevima Zajednice, nadležna tijela koja provjeravaju sukladnost trebala bi biti u dovoljnoj mjeri neovisna od pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.
- (10) Usluge u zračnoj plovidbi, posebno usluge zračnog prometa usporedive s javnim tijelima, treba funkcionalno ili strukturalno odvojiti te su u različitim državama članicama organizirane u skladu s različitim pravnim oblicima.
- (11) Kada se zahtijevaju neovisne revizije pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, inspekcijski nadzori koje obavljaju službena revizorska tijela država članica u kojima te usluge pružaju službe uprave ili javno tijelo koje podliježe nadzoru gore spomenutih službenih tijela trebali bi se priznati kao neovisne revizije bez obzira na to objavljuju li se ili ne sastavljena revizijska izvješća.
- (12) Poželjno je proširiti jedinstveno europsko nebo na treće europske zemlje, bilo u okviru sudjelovanja Zajednice u radu Eurocontrola, nakon što Zajednica pristupi Eurocontrolu, bilo na temelju sporazuma sklopljenih između Zajednice i tih zemalja.
- (13) Pristupanje Zajednice Eurocontrolu važan je čimbenik u stvaranju paneuropskog zračnog prostora.
- (14) U procesu stvaranja jedinstvenog europskog neba Zajednica bi trebala, kad je to prikladno, uspostaviti najvišu razinu suradnje s Eurocontrolom kako bi osigurala sinergiju propisa i usklađenost pristupa dviju navedenih strana i kako bi izbjegla međusobnu dvojnou uporabu.
- (15) U skladu sa zaključcima Skupine na visokoj razini, Eurocontrol je tijelo s odgovarajućom stručnošću potrebnom za pružanje potpore Zajednici u njezinoj ulozi regulatornog tijela. Zato je potrebno predvidjeti mjere za provedbu pitanja za koja je, na temelju ovlaštenja dodijeljenih toj organizaciji, nadležan Eurocontrol, poštujući pritom uvjete koje treba uključiti u okvir suradnje između Komisije i Eurocontrola.
- (16) Izrada mjera potrebnih za stvaranje jedinstvenog europskog neba zahtijeva opsežne konzultacije s gospodarskim i socijalnim interesnim skupinama.
- (17) Socijalne partnere treba na odgovarajući način informirati i s njima se konzultirati o svim mjerama koje imaju značajne socijalne posljedice. Također je potrebno savjetovati se s Odborom za sektorski dijalog osnovanim na temelju Odluke Komisije 1998/500/EZ od 20. svibnja 1998. o uspostavi odbora za sektorski dijalog među socijalnim partnerima na europskoj razini ⁽¹⁾.
- (18) Zainteresirane strane, kao što su pružatelji usluga u zračnoj plovidbi, korisnici zračnog prostora, zračne luke, zrakoplovna industrija i strukovna predstavnička tijela, trebale bi imati mogućnost savjetovanja Komisije o tehničkim aspektima provedbe jedinstvenog europskog neba.
- (19) Funkcioniranje cjelokupnog sustava pružanja usluga u zračnoj plovidbi na europskoj razini redovito se

⁽¹⁾ SL L 225, 12.8.1998., str. 27.

provjerava uzimajući u obzir održavanje visoke razine sigurnosti, a s ciljem provjere učinkovitosti donesenih mjera i predlaganja daljnjih mjera.

odbora pozove treće strane. Kada je to potrebno, predsjednik Odbora za jedinstveno europsko nebo treba pozvati predstavnike Eurocontrola da sudjeluju na sastancima kao promatrači ili stručnjaci,

(20) Sankcije koje su predviđene za kršenja ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće, ne umanjujući pritom sigurnost.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

(21) Učinak mjera poduzetih na temelju ove Uredbe treba ocjenjivati u svjetlu redovito podnesenih izvješća Komisije.

Članak 1.

(22) Ova Uredba ne utječe na ovlaštenje država članica da donesu odredbe u vezi s organizacijom svojih oružanih snaga. To ovlaštenje može navesti države članice da donesu mjere kojima svojim oružanim snagama omogućuju raspolaganje zračnim prostorom dostatnim za održavanje odgovarajuće razine obrazovanja i obuke. Stoga je potrebno uvrstiti zaštitnu klauzulu kojom bi se osigurala provedba te ovlasti.

Cilj i područje primjene

1. Cilj inicijative „Jedinstveno europsko nebo” jest poboljšati postojeće standarde sigurnosti i globalnu učinkovitost općeg zračnog prometa u Europi, optimalno iskoristiti kapacitete kako bi se zadovoljile potrebe svih korisnika zračnog prostora i svesti kašnjenja na najmanju moguću mjeru. U tu svrhu, cilj je ove Uredbe uspostaviti usklađeni pravni okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba do 31. prosinca 2004.

(23) Zajedničkom izjavom ministara vanjskih poslova Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine od 2. prosinca 1987. u Londonu postignut je dogovor dviju država o proširenju suradnje u pogledu korištenja zračne luke Gibraltar. Taj se dogovor tek treba početi primjenjivati.

2. Primjena ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. ne dovodi u pitanje suverenost država članica nad njihovim zračnim prostorom ni zahtjeve država članica u pogledu javnog reda, javne sigurnosti i pitanja obrane, kako je određeno u članku 13. Ova Uredba i gore navedene mjere ne odnose se na vojne operacije i obuku.

(24) Budući da zbog transnacionalne dimenzije ovog postupka cilj ove Uredbe, stvaranje jedinstvenog europskog neba, države članice ne mogu dostatno ostvariti, nego ga se može na bolji način ostvariti na razini Zajednice, omogućavajući detaljna provedbena pravila koja vode računa o posebnim lokalnim uvjetima, Zajednica može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti određenim u članku 5. Ugovora. U skladu s načelom proporcionalnosti određenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

3. Primjena ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. ne dovodi u pitanje prava i obveze država članica koja proizlaze iz Čikaške konvencije o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944.

(25) Mjere potrebne za provedbu ove Uredbe donose se u skladu s Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji⁽¹⁾.

4. Podrazumijeva se da primjena ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. na zračnu luku Gibraltar ne dovodi u pitanje pravna stajališta Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine u pogledu spora o suverenosti nad državnim područjem na kojem se ta zračna luka nalazi.

(26) Članak 8. stavak 2. Standardnog poslovnika za odbore⁽²⁾ osnovane primjenom članka 7. stavka 1. Odluke 1999/468/EZ sadrži standardno pravilo prema kojem predsjednik odbora može odlučiti da na sastanak tog

5. Primjena ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. na zračnu luku Gibraltar odgađa se do početka stupanja na snagu dogovora iz Zajedničke izjave ministara vanjskih poslova Kraljevine Španjolske i Ujedinjene Kraljevine od 2. prosinca 1987. Vlade Španjolske i Ujedinjene Kraljevine obavijestit će Vijeće o datumu stupanja na snagu tog dogovora.

⁽¹⁾ SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

⁽²⁾ SL C 38, 6.2.2001., str. 3.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „usluga kontrole zračnog prometa (ATC)” znači usluga koja se daje u svrhu:
  - (a) sprečavanja sudara:
    - između zrakoplova, i
    - između zrakoplova i prepreka na manevarskom prostoru; i
  - (b) ubrzavanja i održavanja urednog protoka zračnog prometa;
2. „usluga aerodromske kontrole” znači usluga kontrole zračnog prometa za aerodromski promet;
3. „usluga zrakoplovnog informiranja” znači usluga uspostavljena za davanje zrakoplovnih informacija i podataka potrebnih za sigurnu, redovitu i učinkovitu zračnu plovidbu na određenom državnom području;
4. „usluge u zračnoj plovidbi” znači usluge zračnog prometa; komunikacijske usluge, usluge plovidbe i nadzora, meteorološke usluge za zračnu plovidbu i usluge zrakoplovnog informiranja;
5. „pružatelji usluga u zračnoj plovidbi” znači svaki javni ili privatni subjekt koji pruža usluge zračne plovidbe za opći zračni promet;
6. „blok zračnog prostora” znači zračni prostor određenih dimenzija u prostoru i vremenu unutar kojega se pružaju usluge u zračnoj plovidbi;
7. „upravljanje zračnim prostorom” znači funkcija planiranja čiji je glavni cilj postizanje najveće moguće iskorištenosti raspoloživog zračnog prostora zahvaljujući dinamičnoj vremenskoj raspodjeli zračnog prostora i, povremeno, njegovoj raspodjeli među različitim kategorijama korisnika zračnog prostora na temelju njihovih kratkoročnih potreba;
8. „korisnici zračnog prostora” znači svi zrakoplovi koji lete u općem zračnom prometu;
9. „upravljanje protokom zračnog prometa” znači funkcija uspostavljena kako bi se osiguranjem najveće moguće iskorištenosti kapaciteta ATC-a, kao i usklađenosti opsega prometa s kapacitetima koje su prijavili odgovarajući pružatelji usluga zračnog prometa doprinijelo sigurnom, redovitom i brzom protoku zračnog prometa;
10. „upravljanje zračnim prometom” znači skup funkcija koje se izvršavaju u zrakoplovu i na tlu (usluge zračnog prometa, upravljanje zračnim prostorom i upravljanje protokom zračnog prometa), a koje su potrebne za sigurno i učinkovito kretanje zrakoplova tijekom svih faza leta;
11. „usluge zračnog prometa” znači različite usluge davanja letnih informacija, usluge uzbunjivanja, savjetodavne usluge u zračnom prometu i usluge kontrole zračnog prometa (usluge područne, prilazne i aerodromske kontrole);
12. „usluga područne kontrole” znači usluga kontrole zračnog prometa za kontrolirane letove u bloku zračnog prostora;
13. „usluga prilazne kontrole” znači usluga kontrole zračnog prometa za kontrolirane letove u dolasku ili odlasku;
14. „paket usluga” znači dvije ili više usluga u zračnoj plovidbi;
15. „svjedodžba” znači dokument koji država članica izdaje u bilo kojem obliku u skladu s nacionalnim pravom, a kojim se potvrđuje da pružatelj usluga u zračnoj plovidbi ispunjava zahtjeve za pružanje određene usluge;
16. „komunikacijske usluge” znači zrakoplovne nepokretne i pokretne usluge namijenjene komunikaciji zemlja-zemlja, zrak-zemlja i zrak-zrak u svrhu kontrole zračnog prometa;
17. „Europska mreža za upravljanje zračnim prometom (EATMN)” znači skup sustava navedenih u Prilogu I. Uredbi (EZ) br. 552/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (Uredba o interoperabilnosti) ⁽¹⁾ koja omogućuje pružanje usluga zračne plovidbe u Zajednici, uključujući sučelja na granicama s trećim zemljama;
18. „operativni koncept” znači kriteriji za operativnu uporabu EATMN-a ili nekog njegova dijela;
19. „sastavni dijelovi” znači materijalni predmeti, poput hardvera, i nematerijalni predmeti, poput softvera, o kojima ovisi interoperabilnost EATMN-a;

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 33.

20. „Eurocontrol” je Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe ustanovljena 13. prosinca 1960. Međunarodnom konvencijom o suradnji radi sigurnosti zračne plovidbe ⁽¹⁾;
21. „Eurocontrolova načela za utvrđivanje baze troškova rutnih naknada i izračun jedinične cijene usluga” znači načela utvrđena u dokumentu br. 99.60.01/01 od 1. kolovoza 1999. koji je izdao Eurocontrol;
22. „fleksibilna uporaba zračnog prostora” znači koncept upravljanja zračnim prostorom koji se primjenjuje na području Europske konferencije civilnog zrakoplovstva, kako je definirano u prvom izdanju „Priručnika o upravljanju zračnim prostorom za primjenu koncepta fleksibilne uporabe zračnog prostora” od 5. veljače 1996. koji je izdao Eurocontrol;
23. „područje letnih informacija” znači zračni prostor određenih dimenzija u kojem se pružaju usluge letnih informacija i usluge uzbunjivanja;
24. „razina leta” znači površina stalnog atmosferskog tlaka povezana s točno određenim referentnim tlakom od 1 013,2 hektopaskala koju od drugih takvih površina razdvajaju određeni razmaci u visini tlaka;
25. „funkcionalni blok zračnog prostora” znači blok zračnog prostora koji se temelji na operativnim zahtjevima i tako odražava potrebu za osiguranjem cjelovitog upravljanja zračnim prostorom bez obzira na postojeće granice;
26. „opći zračni promet” znači sve letove civilnih zrakoplova kao i sve letove državnih zrakoplova (uključujući vojne, carinske i policijske zrakoplove) kada se ti letovi izvode u skladu s postupcima ICAO-a;
27. „ICAO” je Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva uspostavljena Čikaškom konvencijom o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944.;
28. „interoperabilnost” znači niz funkcionalnih, tehničkih i operativnih značajki koje moraju imati sustavi i sastavnih dijelova EATMN-a kao i postupaka za njegovo djelovanje kako bi se osigurao njegov siguran, neometan i učinkovit rad. Interoperabilnost se postiže usklađivanjem sustava i njegovih sastavnih dijelova s temeljnim zahtjevima;
29. „meteorološke usluge” znači uređaji i usluge koji zrakoplovima osiguravaju meteorološke prognoze, izvještaje i opažanja, kao i sve druge meteorološke informacije i podatke koje države osiguravaju u svrhu korištenja u zrakoplovstvu;
30. „usluge zračne plovidbe” znači uređaji i usluge koji zrakoplovima daju informacije o položaju i vremenu;
31. „operativni podaci” znači informacije o svim fazama leta koje su potrebne pružateljima usluga u zračnoj plovidbi, korisnicima zračnog prostora, operatorima zračnih luka i drugim uključenim sudionicima za donošenje operativnih odluka;
32. „postupak”, kako se koristi u okviru Uredbe o interoperabilnosti, znači standardna metoda za tehničko ili operativno korištenje sustava u smislu usuglašenih i potvrđenih operativnih koncepata koji zahtijevaju ujednačenu provedbu u cjelokupnom EATMN-u;
33. „puštanje u rad” znači prva operativna uporaba nakon početne instalacije ili nadogradnje sustava;
34. „mreža ruta” znači mreža utvrđenih ruta za usmjeravanje protoka općeg zračnog prometa koja je potrebna za pružanje usluga kontrole zračnog prometa;
35. „ruta” znači odabrana ruta koju zrakoplov mora slijediti tijekom leta;
36. „neometan rad” znači rad EATMN-a na takav način da iz korisnikove perspektive djeluje kao jedan sustav;
37. „sektor” znači dio kontrolnog područja i/ili područja letnih informacija/gornjeg zračnog prostora;
38. „usluge nadzora” znači uređaji i usluge koji se koriste za utvrđivanje položaja zrakoplova kako bi se osigurao siguran razmak među njima;
39. „sustav” znači skup sastavnih dijelova na zrakoplovu i na tlu, kao i satelitskih uređaja, koji su potpora uslugama zračne plovidbe u svim fazama leta;
40. „nadogradnja” znači svaka izmjena kojom se mijenjaju operativne značajke sustava.

⁽¹⁾ Konvencija izmijenjena protokolom od 12. veljače 1981. i revidirana protokolom od 27. lipnja 1997.

Članak 3.

Područja djelovanja Zajednice

1. Ovom se Uredbom utvrđuje usklađeni regulatorni okvir za stvaranje jedinstvenog europskog neba u vezi s:

- (a) Uredbom (EZ) br. 551/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o organizaciji i korištenju zračnog prostora u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o zračnom prostoru) ⁽¹⁾;
- (b) Uredbom (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o pružanju usluga u zračnoj plovidbi u jedinstvenom europskom nebu (Uredba o pružanju usluga) ⁽²⁾; i
- (c) Uredbom (EZ) br. 552/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (Uredba o interoperabilnosti) ⁽³⁾;

i provedbenim pravilima koje je Komisija donijela na temelju ove Uredbe i prethodno navedenih uredaba.

2. Mjere iz stavka 1. primjenjuju se u skladu s odredbama ove Uredbe.

Članak 4.

Nacionalna nadzorna tijela

1. Države članice imenuju ili uspostavljaju tijelo ili tijela koja preuzimaju ulogu nacionalnog nadzornog tijela zaduženog za preuzimanje zadaća koje su takvom tijelu dodijeljene na temelju ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3.

2. Nacionalna nadzorna tijela neovisna su od pružatelja usluga zračne plovidbe. Ta se neovisnost postiže odgovarajućim razdvajanjem, barem na funkcionalnoj razini, između nacionalnih nadzornih tijela i pružatelja usluga. Države članice osiguravaju da nacionalna nadzorna tijela svoje ovlasti izvršavaju nepristrano i transparentno.

⁽¹⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 20.

⁽²⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 10.

⁽³⁾ SL L 96, 31.3.2004., str. 26.

3. Države članice obavješćuju Komisiju o nazivima i adresama nacionalnih nadzornih tijela, kao i o promjenama tih podataka, te o mjerama poduzetim u svrhu osiguranja sukladnosti sa stavkom 2.

Članak 5.

Odborski postupak

1. Komisiji pomaže Odbor za jedinstveno nebo, dalje u tekstu „Odbor”, sastavljen od dva predstavnika svake države članice kojim predsjedava predstavnik Komisije. Odbor osigurava odgovarajuće uvažavanje interesa svih kategorija korisnika.

2. Prilikom upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 3. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe članka 8. navedene Odluke.

3. Prilikom upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe članka 8. navedene Odluke.

Razdoblje navedeno u članku 5. stavku 6. Odluke 1999/468/EZ iznosi jedan mjesec.

4. Odbor donosi svoj poslovnik.

Članak 6.

Savjetodavno tijelo industrije

Ne dovodeći u pitanje ulogu Odbora i Eurocontrola, Komisija uspostavlja „savjetodavno tijelo industrije” u kojem sudjeluju pružatelji usluga u zračnoj plovidbi, udruge korisnika zračnog prostora, zračne luke, zrakoplovna industrija i strukovna predstavnička tijela. Uloga tog tijela isključivo je savjetovanje Komisije o tehničkim aspektima provedbe jedinstvenog europskog neba.

Članak 7.

Odnosi s europskim trećim zemljama

Komisija ima za cilj i podupire proširenje jedinstvenog europskog neba na države koje nisu članice Europske unije. U tu svrhu ona nastoji u okviru sporazuma sklopljenih sa susjednim trećim zemljama ili u okviru Eurocontrola proširiti područje primjene ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. na te zemlje.

Članak 8.

Provedbena pravila

1. U svrhu razvoja provedbenih pravila predviđenih člankom 3., koja su u nadležnosti Eurocontrola, Komisija dodjeljuje Eurocontrolu ovlasti i pritom definira zadaće koje treba izvršiti, kao i odgovarajuće rokove. S tim u vezi Komisija nastoji na najbolji mogući način iskoristiti dogovore Eurocontrola o uključivanju svih zainteresiranih strana i savjetovanja s njima, kada su ti dogovori u skladu s praksama Komisije u pogledu transparentnosti i savjetodavnih postupaka i kada nisu u suprotnosti s njezinim institucionalnim obvezama. Komisija djeluje u skladu s postupkom navedenim u članku 5. stavku 2.

2. Na temelju zadaća provedenih na temelju stavka 1., odluke o primjeni rezultata takvih zadaća u Zajednici i o rokovima utvrđenim u tu svrhu donose se u skladu s postupkom navedenim u članku 5. stavku 3. Te se odluke objavljuju u *Službenom listu Europske unije*.

3. Neovisno o odredbama stavka 2., Eurocontrol ne može prihvatiti mandat koji mu je povjeren na temelju stavka 1. ili ako Komisija nakon savjetovanja s Odborom smatra da

(a) zadaća koja se izvršava na temelju takvog mandata ne napreduje na zadovoljavajući način s obzirom na utvrđene rokove; ili

(b) rezultati izvršenih zadaća nisu odgovarajući,

Komisija, u skladu s postupkom navedenim u članku 5. stavku 3., može donijeti alternativne mjere za postizanje ciljeva u okviru dotičnog mandata.

4. Za razvoj provedbenih pravila u skladu s člankom 3. koja nisu u nadležnosti Eurocontrola, Komisija djeluje u skladu s postupkom navedenim u članku 5. stavku 3.

Članak 9.

Sankcije

Sankcije koje države članice utvrde za kršenja ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. od strane korisnika zračnog prostora i pružatelja usluga moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

Članak 10.

Savjetovanje sa zainteresiranim stranama

Kako bi se zainteresirane strane na odgovarajući način uključile u provedbu jedinstvenog europskog neba, države članice, postupajući u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, i Komisija uspostavljaju savjetodavne mehanizme.

Te zainteresirane strane mogu uključivati:

— pružatelje usluga u zračnoj plovidbi,

— korisnike zračnog prostora,

— zračne luke,

— zrakoplovnu industriju, i

— strukovna predstavnička tijela.

Savjetovanje sa zainteresiranim stranama posebno se odnosi na razvoj i uvođenje novih koncepata i tehnologija u EATMN-u.

Članak 11.

Preispitivanje učinkovitosti

1. Komisija osigurava ispitivanje i ocjenjivanje učinkovitosti zračne plovidbe oslanjajući se na postojeće znanje Eurocontrola.

2. Ciljevi analize podataka prikupljenih za potrebe stavka 1. su:

(a) omogućiti usporedbu i poboljšanje pružanja usluga u zračnoj plovidbi;

(b) pomoći pružateljima usluga u zračnoj plovidbi u pružanju traženih usluga;

(c) poboljšati savjetodavni postupak između korisnika zračnog prostora, pružatelja usluga u zračnoj plovidbi i zračnih luka;

(d) omogućiti identifikaciju i unapređenje najbolje prakse, uključujući poboljšanu razinu sigurnosti, učinkovitosti i kapaciteta.

3. Ne dovodeći u pitanje pravo javnosti na pristup dokumentima Komisije, kako je predviđeno Uredbom (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta,

Vijeća i Komisije ⁽¹⁾, Komisija će u skladu s postupkom utvrđenim u članku 5. stavku 3. donijeti mjere za prosljeđivanje informacija navedenih u stavku 2. zainteresiranim stranama.

Članak 12.

Nadzor, praćenje i metode za ocjenu utjecaja

1. Nadzor, praćenje i metode za ocjenu utjecaja temelje se na godišnjim izvješćima država članica o provedbi aktivnosti poduzetih u skladu s ovom Uredbom i mjerama navedenima u članku 3.

2. Komisija periodično preispituje primjenu ove Uredbe i mjera navedenih u članku 3. te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće, i to prvo do 20. travnja 2007., a svako sljedeće svake tri godine. U tu svrhu Komisija može od država članica zatražiti dodatne informacije pored onih koje u skladu sa stavkom 1. dostavljaju u izvješćima.

3. Pri izradi izvješća navedenog u stavku 2. Komisija traži mišljenje Odbora.

4. Izvješća sadrže ocjenu rezultata postignutih aktivnostima provedenima na temelju ove Uredbe, uključujući odgovarajuće informacije o razvoju u sektoru, posebno u pogledu ekonomskog, socijalnog i tehnološkog aspekta te aspekta zapošljavanja, kao i o kvaliteti usluge, i to u svjetlu prvobitnih ciljeva i u svrhu budućih potreba.

Članak 13.

Zaštitne mjere

Ova Uredba ne sprečava državu članicu da, ako je to potrebno, primijeni mjere namijenjene zaštiti bitnih interesa sigurnosne ili obrambene politike. Takve mjere su posebno one koje su nužne:

- za nadzor zračnog prostora koji je u skladu sa sporazumima ICAO-a o regionalnoj zračnoj plovidbi, uključujući sposobnost otkrivanja, identificiranja i ocjene svih zrakoplova koji koriste takav zračni prostor, u svrhu zaštite sigurnosti letova i poduzimanja mjera kojima će se osigurati sigurnosne i obrambene potrebe,
- u slučaju ozbiljnih unutarnjih nemira koji utječu na očuvanje zakona i reda,
- u slučaju rata ili ozbiljne međunarodne napetosti koja predstavlja prijetnju ratom,
- za ispunjenje međunarodnih obveza države članice u vezi s očuvanjem mira i međunarodne sigurnosti,
- za provedbu vojnih operacija i vojne obuke, uključujući mogućnosti izvođenja vojnih vježbi.

Članak 14.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 10. ožujka 2004.

Za Europski parlament
Predsjednik
P. COX

Za Vijeće
Predsjednik
D. ROCHE

⁽¹⁾ SL L 145, 31.5.2001., str. 43.